

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

124

Mei 2015

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris - redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Ingrid Verboven	penningmeester - schatbewaarder 0476-892420 ingrid.verboven3@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester - standhouders 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	webmaster - archivaris - PDF-tijdschrift 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be
Herwig Helsen	bestuurslid - bibliothecaris 0479-208820 herwig.helsen1@telenet.be
Jos Flamand	medewerker - Public Relations 014-213035 rутten.flamand@telenet.be

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals	
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 GEBABEBB	
lidgeld-2015 14 €	lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (20 € voor leden in het buitenland)	
10 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (12 € voor leden in het buitenland)	
1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers	
gratis toegang	voor -16 jaar, vergezeld van een volwassen lid	
aangesloten bij	E.G.M.P. - Koninklijke Vereniging Herentalse Cultuurraad	
website	www.numismatica-herentals.be	

maandelijks clubactiviteit op de 2e zondag van de maand, 8.30–12 u
Parochiezaal St-Antonius - Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

zondag 10 mei 2015 14 juni - 12 juli - 9 aug - 13 sep - 11 okt

cover: door het tot zinken brengen van de *Lusitania* verscheen de Verenigde Staten op het strijdtoneel van WOI. Het zette tevens menige kunstenaar aan het werk om het voorval op een eigenzinnige manier weer te geven, niet zelden zonder sarcasme. (zie onze tentoonstelling!)
en ... uw naametiket mooi op het voetstuk van ons Cultuurprijs-beeldje!

Artikels mogen overgenomen worden mits de gepaste verwijzing.
De auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdrage.

Tentoonstelling

CLUBNIEUWS

Het, door de Duitsers, tot zinken brengen van het Amerikaanse passagiersschip 'De Lusitania' maakte dat de VS zijn intrede deed op het WOI-toneel. Het gegeven bracht ook enkele (satirische) kunstwerken voort, w.o. de medailles van Karl Goetz. Linda Everaert presenteert er enkele in onze maandelijkse tentoonstelling, uiteraard met bijhorend informatiebundeltje.

Viering 11e clubverjaardag met pannenkoeken/taart en gratis drankje

Leden vinden in hun tijdschrift 2 bonnetjes. Hiermee kan men tussen 10-12u op ons 'tuinterras' (achter het zaaltje, toegang langs parking) genieten van de aangeboden traktatie. Standhouders worden in de zaal aan hun tafel bediend. Het drankje, met keuze tussen koffie/thee, cava of wijn, kan wel de ganse voormiddag geconsumeerd worden. Leden die het PDF-tijdschrift ontvangen vinden hun 2 bonnetjes aan de bestuurstaafel. Smakelijk & schol !!

CD te koop met alle clubtijdschriften

Voor 2 euro kan een CD-Rom, in een bijhorende hoes, worden aangekocht met daarop alle clubtijdschriften, van nr. 1 tot heden. Deze is op voorhand te bestellen: frank.lippens1@skynet.be. De CD zal dan klaarliggen op onze bestuurstaafel bij uw volgend bezoek aan de clubactiviteit.

Geluksmunten (36mm) te koop aan de bestuurstaafel

3€ per stuk

Eindactiviteiten

zondag 10 mei 2015

- 11.15u **Trekking van de jeugdtombola** gratis lootje voor -16 jaar
munt + bankbiljet + boek voor elke aanwezige jongere
- 11.20u **Aanwezigheidstombola** gratis voor alle aangesloten leden

- * zilveren 10 gulden, 25j koningin Juliana - Nederland 1973
- * zilveren 250 frank, Filip & Mathilde - België 1993
- * zilveren 20 dollars, XXVII Olympic Games - Liberia 2000
- zilveren 50 escudo, 500j Pedro Alvares Cabral - Portugal 1968

- 11.25u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 2 scudi - San Marino 1975
- zilveren 5 frank, Leopold II - België 1873
- zilveren 10 gulden, 25j Nederland Herrijst 1970
- * zilveren 500 frank, Carolus V - België 2000
- * zilveren 500 frank, 60j koning Boudewijn - België 1990
- zilveren 20 dollars, Mission Apollo IX - Liberia 2000
- zilveren dollar, 100j British Columbia - Canada 1971
- zilveren 250 frank, 60j koningin Paola - België 1997

met telkens een lekkere fles Solatio rouge, Pays d'Oc - Frankrijk 2012

- 11.30u **Start van de clubveiling** tijdig biednummer afhalen!

Medailles BRIGAND en POORTER

... liggen beschikbaar!

Onderstaande leden kunnen vanaf de clubactiviteit van 10 mei hun medaille-op-naam afhalen aan de bestuurstafel, PROFICIAT!

Brigand voor 5j lidmaatschap

Jan Baars - Merksplas
Jos Benders - Leuven
Dries Boven - Herentals
Theo Breugelmans - Arendonk
Peter Budai - Bierbeek
Wilfried De Coster - Boortmeerb.
Frans De Kinderen - Ravels
Swa Leysen - Noorderwijk
John Maeyens - Schoten
Francois Mols - Nijlen
Theo Nissen - Terheyden
Herman Ouderits - Balen
Maxim Parkhomenko - Laken
Rudy Peeters - Nijlen
Arthur Scheirs - Beerzel
Joannes Swinnen - Lommel
Jozef Torfs - Grobbendonk
Anselm Vandenbergh - Eindhout
Cornelis Van Hogerhuis - Grobb.
Annie Van Springel - Westerlo
Koen Verboven - Gent
Raf Verhoeven - Geel
Freddy Vermeulen - Hallaar
Jef Verreydt - Balen
Nicole Vincent - Herve
Marjan Vrees - Eindhoven

Poorter voor 10j lidmaatschap

Victor Boons - Balen
Gabriel Bourgart - Noorderwijk
Maurice Coeckelbergh - Oppuurs
Fons Dams - Herentals
Freddy De Backer - Drogenbos
Peter Du Brucq - Geraardsbergen
Bert Eyckens - Beerse
Willy Geets - Bonheiden
Danny Goos - Beerse
Vicenzo Graziano - Evere
Paul Jansen - Olen
Frank Lippens - Herentals
Hugo Maes - Olen
Walter Mertens - Herentals
Alexandre Orbaen - Veltem-Beis.
Harry Peeters - Ravels
Herwig Perck - Bilzen
Jacques Priem - Kraainem
Tom Prims - Grobbendonk
Lea Vandenbruwaene - Gent
Jozef Vanhoof - Mol
Rony Van Hout - Geel
Georges Vanneste - Herentals
Jos Verbist - Kalmthout
Ria Vercammen - Herentals
Walter Verlinden - Herselt
René Waerzeggers - Gent
Marthijn Wensink - Eindhoven
Marc Willemans - Lokeren

We nodigen al onze leden met hun familie en vrienden uit op het 4e ledenfeest van Numismatica Herentals, zondag 14 juni, in de Boskantien. We bieden u een aperitief (12.30u), barbecue met buffet en dessert aan héél democratische prijzen. We hopen dan ook dat jullie weer talrijk zullen deelnemen aan ons jaarlijks gebeuren. Natuurlijk gaan we ook weer op zoek naar de clubkampioen tapke-schiet ... én we voorzien een amusante muzikale act. Redenen genoeg dus om onderstaande invulstrook met centen te bezorgen aan onze bestuurstafel, of een overschrijving te maken naar de clubrekening met opgave van het aantal deelnemers aan de barbecue en het tapschieten. **Inschrijven vóór 1 juni!**

	Deelnameprijs	maandelijkse medewerkers	gratis
		aangesloten leden en -12j	5 €
		niet-leden	10 €

Deelnemen aan het tapschieten is gratis. De winnaar ontvangt ... eeuwige roem, de zilveren medaille en de wisseltrofee om mee naar huis te nemen tot de volgende editie. Elke deelnemer ontvangt na afloop de bronzen herinneringspenning-2015.

De Boskantien - Wijngaard 26, 2200 Herentals

✂-----

Numismatica-lid

neemt deel aan het 4e clubfeest, zo 14 juni 2015, in De Boskantien, met

aantal vaste medewerker: gratis

leden + kinderen -12j: x 5€ = €

volwassenen niet-leden : x 10€ = €

TOTAAL aantal: te betalen: €

O zal tevens deelnemen aan het clubkampioenschap tapschieten

Oplossing muntenpuzzel

5 euro 2014 B.E.H.-boson

Tijdens de voorbije clubactiviteit van 12 april vonden we 38 strookjes in onze rode puzzelbox. Alle deelnemers hadden de oplossing gevonden: MAETERLINCK. Als schiftingsvraag moest het gewicht geraden worden van het schijfje meteoriet dat Leopold van één van zijn Afrika-reizen uit Zambia, waar de ruimtesteen was neergestort, mee naar huis bracht. **Gustave Wuyts** uit Arendonk had het te zoeken sleutelwoord correct ingevuld en sloeg bij de schiftingsvraag de nagel op de kop: 149 gram. Proficiat Gustave! Met dank aan alle deelnemers!

dit waren de vragen

dit zijn de antwoorden

1. In welk jaar publiceerden Brout en Englert hun theorie? **1964**
2. In welk jaar kregen Englert en Higgs hun Nobelprijs? **2013**
3. Hoe oud is François Englert nu? **82 jaar**
4. De machine die het B.E.H.-boson vond? **Large Hadron Collider**
5. Wat is een boson? **een krachtdragend deeltje**
6. Welk ander deeltje is ook een boson? **foton**
7. In welke stad worden de meeste Nobelprijzen uitgereikt? **Stockholm**
8. Welke Nobelprijs wordt in een andere stad uitgereikt? **Vrede in Oslo**
9. In welk jaar werd de Nobelprijs ingesteld door Alfred Nobel? **1895**
10. Wat maakte Alfred Nobel zo rijk? **dynamiet**
11. Hoeveel Belgen kregen tot hiertoe de Nobelprijs? **10**

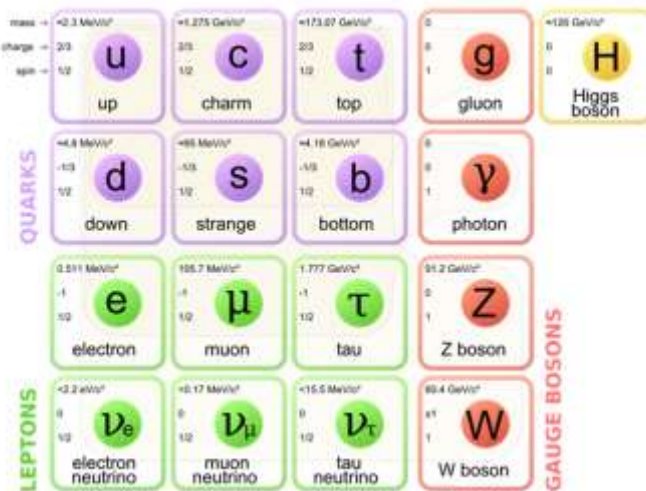

Vz: Robert Brout en François Englert voor een gestileerde weergave van vermoedelijke B.E.H.-sporen in een deeltjesbotsing
 Zilver 925 %, Ø 30 mm, 14,6 g, 6000 ex., graveur Luc Luycx

Het B.E.H.-boson (Brout-Englert-Higgsboson) of Higgsboson

We weten allemaal dat de materie is opgebouwd uit *atomen*. Die bestaan uit een kern waarrond meer of minder *elektronen* draaien. De kern bestaat dan weer uit meer of minder *protonen* en *neutronen* (het aantal protonen bepaalt over welke stof het gaat, volgens de tabel van Mendelejev). Elektronen zijn fundamentele deeltjes (d.w.z. dat ze niet bestaan uit nog kleinere deeltjes) maar protonen en neutronen zijn dat niet: ze bestaan uit nog kleinere deeltje, *quarks* genoemd. Al deze deeltjes noemt men materiedragende deeltjes of *leptonen*, maar er bestaan nog andere deeltjes die men krachtdragende deeltjes of *bosonen* noemt; dat zijn deeltjes die krachten overbrengen. Het meest bekende daarvan is het *foton* dat de elektromagnetische kracht overbrengt (bijvoorbeeld in elektrische motoren) en waaruit ook licht bestaat.

Het standaardmodel van de deeltjesfysica

Er bestaat dus een “zoo” van deeltjes die men in de loop van de 20ste eeuw allemaal ontdekt heeft (behalve één) en die de wetenschap ondergebracht heeft in het *standaardmodel van de deeltjesfysica*. Bovendien heeft de wetenschap ook nog een speciale mechanica beschreven waaraan die deeltjes gehoorzamen, die men de *quantummechanica* noemt.

Robert Brout (°1928 †2011) en François Englert (°1932)

Er was dus nog één niet-ontdekt fundamenteel deeltje dat wel in 1964 beschreven werd door Robert Brout (een tot Belg genaturaliseerde Amerikaan) en de Belg François Englert. Dat deeltje is een boson dat overal in de ruimte aanwezig is en ervoor zorgt dat andere deeltjes massa hebben. Kort na hun publicatie en onafhankelijk ervan beschreef ook de Brit Peter Higgs (°1929) het deeltje. De publicatie van Peter Higgs werd beter bekend in de wetenschappelijke wereld en daarom kreeg het de naam Higgsboson. Wij Belgen noemen dat deeltje natuurlijk niet zo graag Higgsboson maar spreken liever over het B.E.H.-boson (Brout-Englert-Higgsboson). Maar bestond het B.E.H.-boson ook echt? Was de theorie wel juist? Die 3 mannen waren al lang kandidaat voor de Nobelprijs, maar het deeltje moest eerst aangetoond worden. Dat was niet zo eenvoudig.

François Englert

Noteer dat er misschien nóg een niet-ontdekt fundamenteel deeltje bestaat, namelijk het *graviton*, dat verantwoordelijk zou zijn voor de zwaartekracht, dus ook een boson. Als ge ambitie hebt: er is nog ruimte. Een Nobelprijs ligt klaar.

De Large Hadron Collider

In 1954 werd in Europa het CERN (*Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire*) opgericht om fundamenteel onderzoek te doen in de deeltjesfysica, waaraan initieel 12 landen (waaronder België) en vandaag 21 landen deelnemen. Voornamelijk universiteiten nemen er aan deel. Een heel bekende uitvinding van het CERN is het *World Wide Web*.

Het CERN bouwde in 1989 een zeer grote deeltjesversneller: de *Large Electron-Positron Collider* in een tunnel onder de stad Genève en gedeeltelijk in Frankrijk, met een omtrek van 27 km op een diepte van ongeveer 100 m, waarin men *elektronen* en *positronen* aan bijna de lichtsnelheid liet botsen. Toen men daarmee uitgeëxperimenteerd was

verving men hem door de *Large Hadron Collider* in dezelfde tunnel, een nog krachtiger deeltjesversneller, die operationeel werd in 2008. Hierin laat men *protonen* tegen elkaar botsen met bijna de lichtsnelheid. Hiermee werd het B.E.H.-boson aangetoond in 2012.

De 27 km lange tunnel met de Large Hadron Collider te Genève

Zolang hebben Robert Brout, François Englert en Peter Higgs dus moeten wachten op erkenning. Robert Brout overleed echter in 2011 en miste zo zijn Nobelprijs, want die wordt alleen aan levenden toegekend. Zo kregen François Englert en Peter Higgs op 10 december 2013 samen de Nobelprijs voor Natuurkunde in Stockholm.

In België moest dat natuurlijk gevierd worden met een speciale zilveren 5 euromunt. Op 4 november 2014 had in de Koninklijke Munt te Brussel een receptie plaats ter gelegenheid van de eerste slag van deze herdenkingsmunt in aanwezigheid van François Englert zelf.

Alfred Nobel (°1833 †1896) en de Nobelprijs

Alfred Nobel was een Zweeds chemicus en industrieel. Hij werd vooral bekend voor zijn uitvinding van het dynamiet in 1866 waarmee hij fortuinen verdiende. Hij kreeg daar veel kritiek op. Hij werd zelfs beschreven als ‘handelaar in de dood’, die dankzij zijn uitvinding van dynamiet rijk werd van het oorlogsleed dat hij de mensheid aandeed.

Hij kreeg wroeging en stelde daarom zijn vermogen per testament ter beschikking aan de wetenschap in de vorm van *Nobelprijzen*, die vandaag

de dag nog steeds van Nobels geld gefinancierd worden. Dat testament werd geschreven in 1895 en de Nobelprijs werd voor het eerst uitgereikt in 1901, na zijn overlijden dus. Hij wordt uitgereikt door de Zweedse en Noorse koning telkens op 10 december, de sterfdag van Alfred Nobel. Daarnaast wordt sinds 1969 jaarlijks ook de *Prijs van de Zweedse Rijksbank voor Economie* uitgereikt, ter nagedachtenis aan Alfred Nobel, die vaak kortweg de *Nobelprijs voor Economie* wordt genoemd.

Jaarlijks worden de volgende Nobelprijzen uitgereikt:

- Nobelprijs voor Natuurkunde te Stockholm
- Nobelprijs voor Scheikunde te Stockholm
- Nobelprijs voor Geneeskunde te Stockholm
- Nobelprijs voor Literatuur te Stockholm
- Nobelprijs voor de Vrede te Oslo

Alfred Nobel

Er is veel gespeculeerd waarom een Nobelprijs voor Wiskunde niet bestaat. Een wijdverbreid verhaal is het volgende. Alfred Nobel was niet gehuwd maar hij had wel een vriendin. Die zou een scheve schaats gereden hebben met de beroemde wiskundige Gösta Mittag-Leffler, en Alfred Nobel wilde niet dat die zijn prijs ooit zou krijgen.

Dat de Nobelprijs voor de Vrede in Oslo uitgereikt wordt en niet in Stockholm komt als volgt. Ten tijde van het testament van Alfred Nobel waren Noorwegen en Zweden verenigd in een personele unie, waarin alleen het Zweedse parlement verantwoordelijk was voor het buitenlands beleid, en het Noors parlement voor het Noorse binnenlands beleid. Het lijkt erop dat die keuze er was om te voorkomen dat buitenlandse mogendheden het selectieproces zouden kunnen beïnvloeden, aangezien het Noors parlement geen buitenlands beleid hoefde te voeren.

Lijst van Belgische Nobelprijswinnaars

1904	Vrede	Instituut voor Internationaal Recht te Gent
1909	Vrede	Auguste Beernaert
1911	Literatuur	Maurice Maeterlinck
1913	Vrede	Henri La Fontaine
1919	Geneeskunde	Jules Bordet
1938	Geneeskunde	Corneille Heymans
1958	Vrede	Pater Dominique Pire
1974	Geneeskunde	Albert Claude en Christian de Duve

1977 Scheikunde Ilya Prigogine
2013 Natuurkunde François Englert

De Nobelprijs zelf

Elke Nobelprijswinnaar krijgt een bedrag van 8 miljoen Zweedse kronen (ongeveer 850.000 €), een gouden medaille en deelname aan een banket met de Zweedse of Noorse koning. De geldprijs is het bedrag van nu en werd natuurlijk in de loop der jaren geregeld aangepast. Als er meerdere winnaars zijn voor een Nobelprijs moeten die het bedrag delen. Dat was o.a. het geval voor François Englert en Peter Higgs. Vanaf 1981 werd het goudgehalte van de medailles teruggebracht van 23 tot 18 kt. De keerzijden zijn verschillend en stellen symbolen voor in overeenstemming met het soort Nobelprijs. Die voor natuurkunde en scheikunde hebben wel dezelfde keerzijde omdat ze beide wetenschappelijk zijn.

Nobelprijzemedaille Natuurkunde 1935 uitgereikt aan James Chadwick

Vz: buste van Alfred Nobel met zijn geboorte- en overlijdensdatum

Kz: links de godin Natura die uit de wolken oprijst, een cornucopia in de rechterhand; rechts het genie van de wetenschap Scientia. Zij ontdekt symbolisch de natuur door de hoofddoek op te lichten.

Rondom bovenaan: INVENTAS·VITAM·IUVAT·EXCOLUISSE·PER·ARTES (Het is genoeglijk het leven verrijkt te hebben door kunstige vinding). Spreuk naar Vergilius uit de Aeneis VI, 663.

Rondom onderaan: REG·ACAD·SCIENT·SUEC· (Koninklijke Zweedse academie voor Wetenschappen).

Onderaan in een cartouche is de naam van de winnaar en het jaartal in Romeinse cijfers gegraveerd.

Goud 23 kt, Ø 66 mm, 200 g, gegraveerd door Erik Lindberg in 1902

De Engelsman James Chadwick (°1891 †1974) kreeg de Nobelprijs voor Natuurkunde in 1935 voor de ontdekking van het *neutron* in 1932. Zijn medaille (zie foto) werd geveild door het veilinghuis Sotheby's te New York op 3 juni 2014 voor 329.000 \$. François Englert en Peter Higgs kregen ieder ook zo een medaille met dezelfde keerzijde.

Het is nog maar drie keer gebeurd dat een Nobelprijzmedaille geveild wordt. De eerste keer was deze van de Engelsman Francis Crick (°1916 †2004) die in 1962 de Nobelprijs Geneeskunde deelde met James Watson en Maurice Wilkins voor de ontdekking van de structuur van het DNA. Deze werd geveild door Heritage Auctions te New York op 11 april 2013 voor 2.270.000 \$. Recent veilde de Amerikaan James Watson (°1928) zelf zijn Nobelprijzmedaille bij Christie's te New York op 4 december 2014 voor 4.100.000 \$. Deze twee medailles hebben dus een andere keerzijde, met medische symbolen.

Het zal dus moeilijk worden als ge zo een medaille aan uw verzameling wilt toevoegen.

Bibliografie

Wikipedia, *Nobelprijs*, <http://nl.wikipedia.org/wiki/Nobelprijs>

Wikipedia, *Alfred Nobel*, http://nl.wikipedia.org/wiki/Alfred_Nobel

Wikipedia, *Noors Nobelcomité*,

http://nl.wikipedia.org/wiki/Noors_Nobelcomité

Wikipedia, *François Englert*,

http://nl.wikipedia.org/wiki/François_Englert

Wikipedia, *Robert Brout*, http://nl.wikipedia.org/wiki/Robert_Brout

Wikipedia, *Higgsboson*, <http://nl.wikipedia.org/wiki/Higgsboson>

Wikipedia, *Standaardmodel van de deeltjesfysica*,

http://nl.wikipedia.org/wiki/Standaardmodel_van_de_deeltjesfysica

Wikipedia, *Large Hadron Collider*,

http://nl.wikipedia.org/wiki/Large_Hadron_Collider

Wikipedia, *CERN*, <http://nl.wikipedia.org/wiki/CERN>

Nobelprize.org, the official web site of the Nobel prize,

<http://www.nobelprize.org>

Livescience, *Sold! Nobel prize for neutron discovery auctioned for \$329,000*,

<http://www.livescience.com/46092-nobel-medal-neutron-discovery-sold.html>

Heritage Auctions, *Francis Crick's Nobel Prize Brings \$2.27 Million*,

<http://historical.ha.com/information/francis-crick-nobel-prize.s?ic=ih-arti-francis-crick-nobel-prize-071513>

Officiële staatsstempels/ijkmerken op de gouden en zilveren naslagen/reproducties, geslagen door de Koninklijke Munt van België.

Welke officiële staatsstempels/ijkmerken werden er gebruikt op de naslagen/reproducties die geslagen werden in de Koninklijke Munt van België? We hebben in België bij wet verplichte staatsstempels/ijkmerken die gebruikt moeten worden op edel metaal. Deze ijkmerken werden gebruikt op alle naslagen van de replica 1 en de replica 2, samen met de letter R van Replica.

Volgende staatsstempels/ijkmerken werden gebruikt voor deze naslagen:

900/1000 goud: 585/1000 goud: 925/1000 zilver:

Een opsomming van de ijkmerken op de respectievelijke munten:

Replica 1 “De geschiedenis van de Belgische frank in goud en zilver”.

900/1000 goud:

- 20 frank Leopold I Gelauwerd 1834 FR (ø 21 mm, goud) GR-BR3961.
- 20 frank Leopold II 1866 FR (ø 21 mm, goud) GR-BR3966.
- 20 frank Albert I 1914 FR (ø 21 mm, goud) GR-BR3970.
- 1 frank Albert II 1994 FR (ø 18 mm, goud) GR-BR3983.
- 50 centiem Mijnwerker 1953 FR (ø 19 mm, goud) GR-BR3981.

925/1000 zilver:

- 5 frank Leopold I Gelauwerd 1832 FR (ø 37 mm) GR-BR3962.
- 10 centiem Leeuw 1832 FR (ø 33 mm) GR-BR3965.
- 2 ½ frank Leopold Blootshoofds 1848 FR (ø 30 mm) GR-BR3963.
- 20 centiem Leopold I Klimmende Leeuw 1861 FR (ø 25 mm) GR-BR3964.
- 5 frank Leopold II 1865 FR (ø 37 mm) GR-BR3967.
- 2 frank Leopold II Zittende Leeuw 1901 NL (ø 27 mm) GR-BR3968.
- 2 frank Leopold II Brede baard 1904 FR (ø 27 mm) GR-BR3969.
- 2 frank Albert I 1911 NL (ø 27 mm) GR-BR3972.
- 2 frank Gekwetst België 1923 NL (ø 27 mm) GR-BR3973.
- 20 frank / 4 Belga 1931 FR (ø 37 mm) GR-BR3971.
- 20 frank Leopold III 1934 NL (ø 28 mm) GR-BR3975.
- 5 frank Zittende leeuw 1938 FR/NL (ø 25 mm) GR-BR3976.
- 50 frank Provincieschilden 1939 FR/NL (ø 33 mm) GR-BR3974.
- 5 frank Leopold III / WO II 1941 NL (ø 25 mm) GR-BR3977.
- 100 frank Dynastie/4 koningen 1949 FR (ø 33 mm) GR-BR3978.
- 1 frank Ceres 2001 NL (ø 21 mm) GR-BR3984.
- 10 frank Boudewijn 1969 NL (ø 27 mm) GR-BR3979.

- 5 frank Boudewijn - Laenen 1986 FR (ø 25 mm) GR-BR3980.
- 20 frank Albert II 1994 NL (ø 27 mm) GR-BR3982.

Replica 2 “De zeldzaamste munten en muntproeven van het Koninkrijk België”.

900/1000 goud: ☉

- 10 Frank Albert I (1912) NL (ø 19 mm), Godfried Devreese.
- 40 Frank Leopold I (1834) FR (ø 27 mm), Joseph Pierre Braemt.
- 20 Frank Albert I (1920) FR (ø 21 mm), Jules Lagae.
- 10 Frank Leopold II (1867) FR (ø 19 mm), Leopold Wiener.

585/1000 goud: ☼

- 100 Frank Albert I (1911) FR (ø 35 mm), Godfried Devreese.
- 40 Frank Leopold I (1834) FR (ø 27 mm), Joseph Pierre Braemt.

925/1000 zilver: ☼

- 40 Frank Expo (1935) FR (ø 35 mm), Paul Wissaert, GR-BR3986.
- 20 Frank Wapenschilden (1938) FR/NL (ø 28 mm), Marcel Rau.
- 10 centiem Mijnwerker NL (1952, ø 15 mm), Marcel Rau.
- 10 centiem Mijnwerker FR (1952, ø 15 mm), Marcel Rau.
- 1000 Frank Prins Karel (1949) LAT (ø 29 mm), Arthur Dupagne.
- 50 centiem Zittende Leeuw (1939) FR/NL (ø 18 mm), Ernest Wijnants.
- 5 Frank Congo Vrijstaat (1896) FR (ø 37 mm), Fernand Dubois.

De zilveren 2 Frank Leopold I (1848), Leopold Wiener, werd (nog) niet geslagen.

Geslagen zonder staatsstempel/ijkmerk/500 stuks geslagen (2013).

- 5 frank Leopold I Gelauwerd 1832 FR (ø 37 mm) Type GR-BR3962, verzilverd exemplaar (enkel R van Replica) en zonder staatsstempel/ijkmerk.

Massa: 22,04 gram en geslagen in muntslag i.p.v. medailleslag.

Lijst met geldende officiële staatsstempels in België / Koninklijke Munt van België.

POINÇONS DE L'ETAT							
pour la garantie des ouvrages en métaux précieux							
METAL	TITRE	Empreinte		Dimension de l'empreinte		TITRE	METAL
		normale	réduite	normale	réduite		
OR	(1 ^{er}) 833					833 (1 ^{ste})	GOLD
	(2 ^e) 750					750 (2 ^{de})	
	(3 ^e) 585					585 (3 ^{de})	
ARGENT	(1 ^{er}) 825					825 (1 ^{ste})	ZILVER
	(2 ^e) 835					835 (2 ^{de})	
PLATINE	950					950	PLATINA
METAAL	GEHALTE	normaal	verkleind	normaal	verkleind	GEHALTE	METAAL
		Merk		Afmeting van het merk			
STAATSSTEMPELS voor de waarborg der werken uit edel metaal							

Besluiten:

- De gouden munten met een gehalte van 900/1000 hebben het ijkmerk van 833/1000, omdat dit het hoogste (1°gehalte) is en deze munten wettelijk minimum 833/1000 goud moet bevatten (zie kaart staatsstempels).
- In de replica 2-reeks zijn twee munten geslagen met een goudgehalte van 585/1000 (14 karaat) i.p.v. 900/1000.
- De 40 frank 1834 bestaat zowel met een goudgehalte van 900/1000 (60 stuks geslagen in 2009) als met een goudgehalte van 585/1000 welke later geslagen werden. Let goed op het ijkmerk bij deze naslag!! Men verlaagde het goudgehalte omdat deze zwaardere munten (100 frank 1911 FR en de 40 frank 1834) anders te duur zouden worden in aankoop wegens de hogere goudprijs.
- De 5 frank Leopold I Gelauwerd 1832 FR (ø 37 mm) type GR-BR3962 bestaat ook in een verzilverde versie herkenbaar met enkel de letter R van Replica en zonder ijkmerk in muntslag geslagen.
- Al de reproducties/naslagen aangemunt werden in de Koninklijke Munt van België en dit in opdracht van “Muntpost (2002-2008)”, “Edelcollecties (2008-2013)” en “Het Belgisch Munthuis (2013 tot heden)”.

De muntstempels blijven eigendom van de Koninklijke Munt van België en daarom kunnen de naslagen alleen maar door de Koninklijke Munt (bij)geslagen worden op aanvraag van derden.

- Men kan besluiten dat het zeker belangrijk is om de staatsstempels/ijkmerken te controleren bij deze naslagen, ook omdat men misschien in de toekomst nog andere naslagen aanmunt met een lager goud- of zilveragehalte.

Bibliografie.

- Koninklijke Munt van België: Eerste replicareeks(2002), Munt Info N° 29, oktober 2002, p.11, Bib KMB 820 / 738.
- Koninklijke Munt van België: Tweede replicareeks (2006), Bib KMB 820/778.
- Officiële munten, penningen, proefslagen en hun varianten van het Koninkrijk België, vanaf 1995 tot 2001 en aanvulling 1970-1994. Naslagen/reproducties geslagen door de Koninklijke Munt van België. Vervolg der catalogi van Charles Dupriez, Leon Bogaert en Arnaud Grispen, Maaseik-2007. Auteurs: Arnaud Grispen en Antoine Bruylandt. Met dank aan de Heer Didier Vanoverbeek van de Koninklijke Munt van België voor zijn medewerking aan dit artikel. **Arnaud Grispen**

Portugal - 150 jaar Rode Kruis

Het Portugese Rode Kruis werd opgericht in 1865 door de militaire arts José Antonio Marques. Op de munt zien we het bekende symbool van het internationale Rode Kruis in een helpende hand. Verder de jaartallen 1865-2015, de tekst CRUZ VERMELHA PORTUGUESA en de bekende Portugese Coat of Arms. Oplage bedraagt 500.000 ex.

Finland - 150e Verjaardag Sibelius

Jean Sibelius (1865-1957) is de meest bekende Finse componist. Hij schreef werken zoals o.a. Finlandia, Valse Triste, Violin Concerto. Op de munt de sterrenhemel van Ainola en een aantal dennenbomen waaronder Sibelius zich graag liet fotograferen. Oplage: 989.000 stuks.

Frankrijk - 70 jaar Vrede

Dit jaar is het precies 70 jaar geleden dat WOII eindigde. Op de munt een Vredesduif met een olijftak in de mond, de initialen RF en de *Europese ster*. In het bovenste deel de ISO-codes van de 28 EU-landen. Niet al deze landen hebben de euro als betaalmiddel. Bvb. BG = Bulgarije, PL = Polen, DK = Denemarken. Oplage: 4 miljoen stuks.

Verder in 2015:

Italië: 750e Verjaardag Dante Alighieri

Duitsland: 25 Jaar Duitse Eenheid

Litouwen: Taal van Litouwen

Luxemburg: 125 jaar Dynastie Nassau-Weilborg

Nederland: 200e Verjaardag kroning Willem I

Portugal: 500 jaar Portugees Timor

Vaticaan: VIII Wereldag Kinderen in Philadelphia (USA)

Letland: 10 jaar Beschermingsprogramma voor ooievaars

Ook nog: in juni 2015 plannen de 19 eurolanden voor de 4e maal een gezamenlijke uitgifte n.a.v. *30 Jaar Europese Vlag*. Het muntontwerp hiervoor werd nog niet vrijgegeven en blijft nog even geheim, maar ... wedden dat de Europese vlag erop voorkomt ... ?!

1	-	16	-	31	-	46	8.00	61	1.00
2	-	17	3.00	32	-	47	-	62	2.50
3	18.00	18	-	33	3.00	48	1.00	63	1.75
4	2.75	19	5.50	34	1.00	49	-	64	5.00
5	22.00	20	18.00	35	15.00	50	1.00	65	1.00
6	16.00	21	5.00	36	-	51	1.00	66	-
7	13.00	22	5.50	37	10.00	52	-	67	-
8	7.00	23	1.00	38	10.00	53	5.00	68	1.00
9	10.00	24	6.00	39	25.00	54	3.25	69	1.00
10	33.00	25	3.00	40	1.00	55	4.25	70	1.00
11	25.00	26	1.00	41	-	56	3.25	71	2.50
12	1.00	27	2.00	42	1.00	57	5.00	72	1.00
13	1.00	28	2.00	43	2.00	58	-	73	1.00
14	11.00	29	-	44	1.00	59	1.50	74	1.00
15	-	30	1.00	45	6.00	60	-	75	2.50

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester.
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, ze kunnen tevens gedownload worden van de clubwebsite: www.numismatica-herentals.be/veiling
- elkeieder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel.
- door dit nummer op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogsteieder.
- het bod wordt verhoogd als volgt:

- 1–5 €: +25 cent
- 5–10 €: +50 cent
- 10–50 €: +1 euro
- 50–100 €: +2 euro
- + 100 €: +5 euro

- na afloop van de veiling, en na contante betaling, kunnen de kopers hun loten in ontvangst komen nemen.
- onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers
- de veilingkosten bedragen: 5 % voor de koper, 5 % voor verkoper
- bij gouden munten wordt geen opgeld gerekend.
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven.

Veel succes !

nr	land	munt		kw	mat	inzet
1	Rome	Augustus & Agrippa - dupondius, Nîmes	10-14	G	AE	1.00
2		Sept. Severus denarius - kz. FIDES	193-211	F	Ag	15.00
3		Constant. Gallus AE4 - Fel Temp Reparatio	355-361	F	AE	1.00
4	Brabant	Albrecht & Isabella 3 stuiver - ...	?	F	Ag	5.00
5		Maria-Theresia dubbel oord - Brussel	1778	F	Cu	1.00
6		Jozef II oord - Brussel	1789	F	Cu	1.00
7	Luik	Jean-Théodore de Bavière plaquette	1752	F	Ag	5.00
8	België	Leopold I ¼ franc - gelauwerd	1835	ZG	Ag	2.50
9		Leopold I 5 centimes	1850	F	Cu	2.50
10		Leopold III 20 frank - pos B	1935 FR/VL	Pr	Ag	6.00
11		Leopold III 50 frank - pos A	1939 FR/VL	Pr	Ag	10.00
12		Boudewijn I 50 francs	1958 FR	ZF	Ag	6.00
13		Boudewijn I 50 francs	1960	Pr	Ag	6.00
14		Boudewijn I 5 ecu	1987	Pr	Ag	7.00
15		Boudewijn I 10 euro - privé uitgifte	1996	FDC	Ag	10.00
16	Bermuda	Elizabeth II 1 crown	1964	Pr	Ag	12.00
17	Canada	Georges V 1 cent	1917	ZF	Cu	1.00
18	Duitsland	Westfalen 10.000 mark	1923	Pr	AE	15.00
19		Republiek 10 mark - herdenkingsmunt	1995 F	FDC	Ag	6.00
20	Ethiopië	Republiek 10 cent	1944	Pr	Cu	1.00
21	Filipijnen	USA 1 peso	1908	ZF	Ag	8.00
22	Finland	Nicholas II 10 pennia	1905	ZF+	Cu	2.00
23		herdenkingsmunt 5 euro	1996	Pr	AE	15.00
24	Frankrijk	Napoleon 1/2 franc	1812 A	F	Ag	5.00
25		Napoleon III 20 centimes	1866 BB	F/ZF	Ag	2.50
26		Republiek 20 francs (27.707 ex. geslagen)	1888 A	ZF	Au	250.0
27		Louis XVI écu - Pau	1779	F	AE	25.00
28		Louis XVI 2 sol 'Français'	An 5	F	AE	3.00
29		Republiek 2 centimes	1890	Pr	Cu	1.00
30	Italië	Toscane 5 centesimi	1859	F/ZF	Cu	2.50
31	Letland	Republiek 5 lati	1931	ZF+	Ag	15.00
32	Marokko	Al-Hassan II 5 dirham	1980	ZF+	CuNi	2.00
33	Nederland	Willem I 1/2 cent 1826B + 4x1 cent 1821-1827		div	Cu	5.00

nr	item	beschrijving			kwal	mat	inzet
34	Nederland	Willem III	1/2 gulden	1858	ZG/F	Ag	2.50
35		Wilhelmina	10 cent	1901	F	Ag	1.00
36	Rhodesia	Georges VI	1 penny	1947	ZF	Cu	1.00
37	Rusland	Nicholas II	10 kopecke	1900	ZF	Ag	1.00
38	St. Settlem.	Edward VII	Trade Dollar	1907	ZF	Ag	20.00
39	Venezuela	Bolivar	1/2 bolivar	1948	Pr	Ag	1.00
40	loten	Hongarije: 21 munten			div	div	1.00
41		Jordanië: 23 verschillende munten			div	div	1.00
42		Kenia: 19 verschillende munten			div	div	1.00
43		Mauritius: 8 verschillende munten			div	div	1.00
44		Portugal: 15 munten			div	div	2.00
45		Spanje: 100 munten			div	div	3.00
46		Tunesië: 6 munten			div	div	1.00
47		Zuid-Korea: 17 verschillende munten			div	div	1.00
48	loten	USA: 12 Eisenhower-dollars		1971 - 1976	div	div	10.00

nr	item	beschrijving			kwal	mat	inzet
49	loten	USA: 50 State comm. Quarters, in etui		1999 - 2008	div	div	10.00
50		USA: Jefferson Nickel folder – collection n° 1-72 stuks, in etui			div	div	10.00
51		USA: Jefferson Nickel folder – collection n° 2-67 stuks, in etui			div	div	10.00
52	varia	album met Belgische munten			div	div	5.00
53		+- 2,5 kg Belgische munten			div	div	5.00
54		euromunten van B-D-IRL-E-GR-F-L-I-NL-A-P-FIN (45,85€)			div	div	45.00
55		lot van 100 wereldmunten			div	div	2.00
56		+- 1kg wereldmunten			div	div	5.00
57	penningen	broodpenning 'Het Gildebroom Roeselare'			ZF	Al	1.00
58		Duitsland – 25 Jaar Berlijnse Luchtbrug			FDC	Ag	15.00
59		Duitsland – Karl der Grosse			FDC	Ag	10.00
60		Duitsland – Alexander von Humboldt			FDC	Ag	10.00
61		Duitsland – 10 Jaar Euro			FDC	Cu	2.50
62		4 gemeentepenningen: Borgerhout, Harelbeke, Beerzel, Gent			Pr	AE	1.00
63	penningen	Expo 1935 – penning type 'muntslag vroeger – nu'			Pr	AE	1.00

nr	item	beschrijving		kwal	mat	inzet
64	penning	Expo Brussel – penning type 'Leeuw'	1935	Pr	AE	5.00
65	sets	FDC-set België	1978	FDC	div	5.00
66		FDC-set België	1981	FDC	div	5.00
67	biljetten	België 1 frank 'Generale Mij. Violet'	03-03-1915	F	papier	5.00
68		België 100 francs '1933'	25-07-1938	ZF	papier	1.00
69		België 6x100 francs – 20 Belga	1938-1942	div	papier	10.00
70		Duitsland 50 pfennig - Berlijn	09-09-1921	ZF	papier	1.00
71		Griekenland 1000 drachme	21-08-1942	ZF	papier	1.00
72		Luxemburg 10 francs Charlotte		F	papier	1.00
73		Oostenrijk 50 heller - Wenen	03-12-1920	Pr	papier	1.00
74		wereld +80 biljetten, vnl. Duitsland		div	papier	15.00
75	biljetten	wereld 14 biljetten (waarvan 7 st. UNC)		div	papier	10.00

69

71

div = divers
Ag = zilver

F = fraai
AE = brons-koper

ZF = zeer fraai
Fe = ijzer

Pr = prachtig

FDC = fleur de coin
Cu = koper

Ni = nikkel

UNC = uncirculated

Al = aluminium
Sn = tin

A unique gold coin from Kent and a smoking monkey Chris Rudd

In October 2014, a metal detectorist found a gold Iron Age coin – an entirely new type – at Hawkinge (*‘place of the hawks’*), near Folkestone, only 4 miles from the English Channel which it crossed 2,000 years ago.

Hawkinge Head gold 1/4 stater

Probably struck in north-eastern Gaul ca. 250-225 BC or a little later, it is a gold 1/4-stater – an imitation ‘philippus’ ultimately derived from the Greek gold staters of Philip II of Macedon (359-336 BC), many of which were carried to Gaul by Celtic mercenaries returning home from battles fought on behalf of their Greek paymasters. The Gaulish engraver, presumably illiterate, has rendered Philip’s name – originally inscribed $\phi\iota\lambda\iota\pi\pi\iota\omicron\upsilon\varsigma$ – as a row of short dashes. A rider with his knees up, goad in hand, crouches precariously on the back of a galloping sun-horse. A radiant nine-petalled solar flower shines below and in front we see two interlocking gold neck torcs which proclaim the divinity of the sun-god Apollo and his celestial steed. Stylistically this reverse is closest to the extremely rare Hesperange (Luxembourg) or ‘à la rosette’ gold quarter staters, not shown by La Tour (Scheers 1977, fig.46). But what singles out this newly discovered quarter stater as a coin of the highest rarity is the obverse. Normally the curly-haired head of Apollo, sometimes called Chrycomes (‘of the golden locks’), faces right. This is the only recorded example of its type with a left-facing head. Dr John Sills says: “It is rare nowadays to find what appears to be a completely new Gaulish gold type, especially one with such an exquisitely engraved bust on the obverse. It would grace any museum collection.”

*Ape Face silver unit,
extremely rare.*

If you want to know more ask liz@celticcoins.com

Gerecht weet niet wat te doen met in beslag genomen virtuele munten

Voor het eerst werden in een gerechtelijk onderzoek in ons land bitcoins in beslag genomen. Bitcoins zijn digitale munten die doorgaans niet fysiek bestaan. En dat maakt de inbeslagname er niet gemakkelijker op.

Het Centraal Orgaan voor Inbeslagname en Verbeursverklaring is aan het uitzoeken hoe het enkele honderden in beslag genomen bitcoins moet behandelen. 'Als een auto in beslag genomen wordt, ligt het simpel', zegt directeur Theo Jacobs. 'Die kan achter slot en grendel gezet worden tot we die kunnen verkopen.'

Maar bij bitcoins is dat niet zo gemakkelijk. De inbeslaggenomen bitcoins kunnen niet ergens achter slot en grendel bewaard worden, en de waarde wordt bepaald door vraag en aanbod. Eén bitcoin is momenteel zowat 184 euro waard, maar de waarde kan binnen het uur met tientallen euro's zakken of stijgen.

Toch werden voor het eerst in ons land bitcoins in beslag genomen, bij een informaticus in het West-Vlaamse Torhout. Stijn V. (23j) zette vanop zijn kamer in het ouderlijk huis een drugshandel op. Zijn klanten leerde hij kennen via het anonieme netwerk *Tor*. Via postpakketten stuurde hij kilo's chemische drugs de wereld rond. Hij liet zich in bitcoins betalen.

Toen hij tegen de lamp liep, werden honderden bitcoins in beslag genomen. Goed voor tienduizenden euro's. Maar die digitale portefeuille kan ook van op afstand met een code geplunderd worden, bijvoorbeeld door een kompaan. 'We moeten dus eerst zeker zijn dat niemand die code nog heeft', zegt Jacobs.

tlg/**Het Nieuwsblad**

Zoekertje: wie kan helpen?

Jacques Priem zoekt de jaarpenning van de A.V. te Bergen (1969), opgedragen aan Marcel Nuytens, lood, 32mm, zoals beschreven in EGMP-jaarboek 1990 (p.90-91) geslagen bij Mauquoy-Tramaux & Cie.
Contact: jacquespriem1@skynet.be

Duikers vinden bij toeval de grootste gouden muntschat in Israël ooit

In Israël hebben duikers 2.000 goudstukken van zo'n 1.000 jaar oud gevonden op de zeebodem van de antieke havenstad Caesarea. Volgens de Oudheidkundige Dienst van Israël gaat het om de grootste schat aan munten die ooit in Israël is gevonden.

De leden van een duikclub vonden de schat puur toevallig, nadat stormen de zeebodem omgewoeld hadden. Ze dachten eerst dat ze een speelgoed-munt gevonden hadden, en pas nadat ze nog verschillende andere munten gevonden hadden, drong de waarheid tot hen door, zei de Oudheidkundige Dienst. De duikers verwittigden de voorzitter van hun club, en die bracht de Oudheidkundige Dienst op de hoogte.

Daarop vonden duikers van de dienst zo'n 2.000 munten, dinars, halve dinars en kwartdinars, waarvan de oudste geslagen is in Palermo op Sicilië, in de tweede helft van de 9e eeuw. Het grootste deel van de munten zijn geslagen door twee fatimidische kaliefen, Abu Ali al-Mansur al-Hakim en zijn zoon Abu Hashim 'Ali al-Zahir. Die regeerden in het begin van de 11e eeuw van onze tijdrekening over een groot deel van Noord-Afrika, Sicilië en een deel van het Midden-Oosten.

De fatimidische dynastie had de naam fabelachtig rijk te zijn, en mogelijk waren de munten belastingen die met een schip naar het regeringscentrum in Egypte zouden gebracht worden, toen het schip zonk. Een andere mogelijkheid is dat het geld bedoeld was om de soldaten van het garnizoen in

Caesarea te betalen, of het kan van een rijke handelaar geweest zijn, van wie het schip handel dreef tussen de havens aan de Middellandse Zee.

De muntstukken zijn uitstekend bewaard, ook al hebben ze bijna duizend jaar onder water doorgebracht, en ze moesten zelfs niet schoongemaakt worden. Een aantal muntstukken waren gebogen en vertoonden bijtsporen, een teken dat hun eigenaar de echtheid van de goudstukken getest heeft. Andere munten zien er dan weer uit alsof ze pas geslagen zijn. Caesarea werd in de 1e eeuw v.C. uitgebouwd tot een haven door de koning van Judea Herodes I. Samen met andere havens kwam het tot bloei onder de fatimiden, waarvan de opkomst samenviel met een opleving van de handel in het oosten van de Middellandse Zee. De handel tussen de islamieten en de kruisvaarders bloeide in tijden van vrede, en viel zelfs nooit echt stil in oorlogstijd, aldus de Oudheidkundige Dienst.

NIEUW! De munten van de Bourgondische, Spaanse en Oostenrijkse Nederlanden, en van de Franse en Hollandse periode (1434-1830).

door *Hugo Vanhoudt*

Dit boek geeft een geactualiseerd en uitgebreid overzicht van de centrale muntslag in de Lage Landen van 1434 tot 1830. Het beginjaar is gebaseerd op de ordonnantie van 23 januari 1434 waarmee Filips de Goede de

muntslag in zijn gebieden uniformiseerde. Het eindjaar valt samen met het stopzetten van de gemeenschappelijke muntslag onder Willem I, koning der Nederlanden, na het uitroepen van de Belgische Onafhankelijkheid in 1830.

Alle officiële uitgaven van de regerende vorsten, de munten van de opstandelingen, presentatiemunten, piedforts, e.a.

664 bladzijden, ca. 2000 kleurfoto's, ingebonden.

ISBN 978-90-802-8784-3

kostprijs 70 €, te bestellen bij de auteur:
vanhoudt.hugo@gmail.com

altijd-prijs-tombola

11e Coin Event

uiterlijk afhalen op 10 mei!

LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs
001	473	015	426	093	2	285	184	331	377
002	18	016	174	097	242	286	256	361	96
003	414	017	327	105	567	287	468	363	549
004	532	018	364	109	144	288	54	366	143
005	105	019	366	116	65	289	314	374	308
006	528	020	250	150	556	290	285	469	276
007	274	031	187	151	15	291	205	470	61
008	593	032	458	162	212	293	148	471	496
009	259	033	172	176	237	294	513	472	127
010	145	034	462	180	533	295	209	516	180
011	579	071	576	258	130	301	390	517	89
012	11	078	466	270	115	311	166	523	246
013	534	080	399	271	395	317	375	525	228
014	55	082	351	284	599	330	402	553	440

MAUQUOY®

since 1875

SPECIALIST in

MEDAILLES - ERETEKENS - PENNINGEN

Wenst U meer te weten over de aangeboden mogelijkheden,
bezoek onze website of contacteer ons vrijblijvend.

www.mauquoy.com

medal@mauquoy.com

014/50.79.10

In onze reeks 'Kempisch Noodgeld WOI' komt deze maand Vosselaar aan de beurt. Vosselaar maakt dan wel deel uit van het samenwerkings-project 'Stadsregio Turnhout' maar heeft als verstedelijkte randgemeente van haar grote buur steeds haar eigenheid bewaard. Tijdens WOI bediende de gemeente zich ook van lokaal noodgeld en kreeg haar deel te verwerken van bezetting, plagerijen en opeisingen door de Duitse bezetter, zoals mag blijken uit deze bijdrage.

NHVC - Plaatselijk komiteit van Vosselaar - Hulp A / C

Een reeks bons van 25c, 50c en 1 fr, 62x91mm, uitgifteperiode: januari-september 1916. Bron: Stadsarchief Turnhout, verzameling Jean Maes.

Voorzijde: **Nationaal Hulp- en Voedingskomeiteit - Plaatselijk komiteit te Vosselaar - Onderstand aan behoeftigen en werkloozen - A / C**

GOED voor aankoop van waren ter waarde van (waarde) te halen in het plaatselijk komiteit en bij handelaars. Deze bon wordt alleen aan leveranciers terugbetaald alle Zaterdag op het Komiteit **tot** (datum) **1916**, na dien datum wordt hij waardeloos. Namens het komiteit :

Vosselaar, den 1 Mei / 1 Juni 1916. De Voorzitter, J. Saliën.
De Schatbewaarder, J. De Jongh.

Keerzijde: zelfde tekst in het Frans

Samenstelling van het komiteit, R.A.B. A2-2634

Erevoorzitter	Louis Stroobant	burgemeester
Voorzitter	Jos. Saliën	landbouwer (later J. Nuyens)
Schatbewaarder	Jules De Jongh	onderwyzer
Secretaris	Constant Jacobs	rekenplichtige

Leden: Jos. Van de Ven (gemeentesecretaris), Frans Caeymans (pastoor, heeft de gemeente verlaten), Karel Mols (aannemer), Van den Broeck, Willems, L. Potters (schrijnwerker), Wouters (hoofd boswachters).

Het komiteit vergaderde in een leegstaande burgerwoning, elke donderdag om 17u. Het bureel behoorde toe aan de kerkfabriek. Jacques De Visser stelde een ruimte ter beschikking dat dienst deed als magazijn.

Erevoorzitter van het komiteit **Louis Stroobant** (Turnhout °1867 †1926) was burgemeester van Vosselaar van 1912-1926. Blijkbaar moest een burgemeester in die tijd niet noodzakelijk in de eigen gemeente wonen want Louis Stroobant kwam 's morgens altijd met de fiets of met de stoomtram van Turnhout naar Vosselaar. Tijdens de oorlog bleef de burgemeester trouw op zijn verantwoordelijke post en trad de eerste Duitsers vrank en vrij tegemoet. Wanneer de bezetters al te grof en onrechtvaardig optraden dan durfde Stroobant pleiten voor zijn dorpingen, dikwijls met gunstig gevolg. Na de oorlog toen veel oorlogsburgemeesters werden geschorst, bleef hij in functie tot aan zijn dood in 1926.

'Op 13 October 1914 kwam een afdeling Duitschers van ongeveer 40 soldaten op 't onverwacht de gemeente binnenvallen. De bevolking nam ijlings de vlucht. De burgemeester, de heer Louis Stroobant, die op zijn buitengoed verbleef, komt al spoedig, bij die tijding, de Duitschers op 't gemeentehuis vervoegen om de bevolking van dienst te zijn, wie weet het, bij die bloedhonden. De officier-bevelhebber verklaarde aan de Heer Burgemeester dat de gemeente ingenomen was, dat de Belgische soldaten welke op het grondgebied der gemeente verbleven zich 's anderendaags voor 10 uren te Oostmalle moesten overgeven. De officier bedreigde den Heer Burgemeester herhaalde malen met zijnen revolver en verklaarde dat hij hem door den kop zoude schieten in geval zij tegenstand zouden

ontmoeten vanwege soldaten of bevolking. De Burgemeester moest de afdeeling soldaten vergezellen naar Turnhout. Hij wordt inderdaad gevankelijk door de bende naar Turnhout gevoerd. Onderweg stelde de bevolking zich tamelijk onbeleefd aan tegenover de Duitsche soldaten, waardoor de Heer Burgemeester in hachelijken toestand geraakte. Gelukkiglijk voor hem kon hij verklaren dat zij zich niet meer op 't grondgebied zijner gemeente bevonden, hetgeen den Pruis tot bedaren bracht. In Turnhout geraakte de Heer Burgemeester uit de litsen! Hij was er niet kwaad om zijn weinig aangenaam gezelschap kwijt te spelen!' Verslag door pastoor Raeymaekers (1919).

NHVC - Plaatselijk komiteit van Vosselaar - Hulp A / C

Een 2e reeks grijze bons van 25c, 50c en 1 fr, 85x120mm, uitgifte-periode: januari-maart 1916. Bron: Stadsarchief Turnhout-TRAM 41.

Nationaal Hulp- en Voedingskomiteit - PLAATSSELIJK KOMITEIT TE VOSSELAER - Onderstand aan behoefligen en werkloozen - A / C

GOED voor aankoop van waren ter waarde van (waarde) te halen in het plaatselijk komiteit en bij handelaars. Deze bon wordt terug betaald alleen aan de leveranciers ten bureele van het komiteit op (*datum*), na dien datum wordt hij waardeloos. Vosselaar, den (datum) 1916. Het Komiteit. (de keerzijde is blanco)

In het dagboek (1919) van Eugeen Waterschoot, professor aan het Turnhoutse St-Jozefscollege: *'De Duitschers in de Kempen. Memorandum van den Oorlog 1914-1918'* staat een mooi verhaal van koppig verzet door gemeenteraadslid en Vosselaarse komiteitsvoorzitter **Jozef Salliën**:

Jozef Salliën, voorzitter van het voedingskomitee van Vosselaar en schepene dezer gemeente, is een flinke landbouwer en een vurige vaderlander. Bij een opeischung had hij geweigerd haver te leveren, voorgevende dat hij er geen had. De dappere man moet zich hier of daar laten ontvallen hebben dat hij gene haver zou leveren aan de vijand! In een naamloos schrijven werd dit gezegde door een verrader aan de Duitschers overgebrieft. Eenige dagen later kwam een Duitse soldaat hem berichten dat hij veroordeeld was tot 48 mark boete of 16 dagen gevang, omdat hij gene haver geleverd had. Salliën bekommerde zich weinig om die veroordeling en verwaarloosde de boete te betalen.

Donderdag 11 Mei 1916, boden zich op zijne pachthoeve vier soldaten aan onder het geleide van een overste. Deze laatste verklaarde dat hij de boete van 48 mark in ontvangst kwam nemen. De schepene antwoordde dat hij geen geld bezat en de 16 dagen gevangenisstraf zou uitboeten. 'Gij zult betalen, of wij nemen uwen stier uit de stal mede' wedersprak de overste. 'Gij kunt meenemen wat gij wilt, zelfs al mijne runderen, gij zijt immers de baas, doch ik betaal niet, vermits ik geen geld bezit', zegde Salliën tamelijk bitsig. 'Geef mij dan eene koord om den stier te binden' klonk nu het bevel. 'Ik heb geene koord' antwoordde Salliën. 'Wel gij dwarskop' riep de overste vol gramschap uit, en hij wilde de schepene vastgrijpen. Deze sprong recht, nam een dreigende houding aan en riep uit: 'De handen niet aan mij raken, hoor ... of!' Nu haalde de Duitser zijnen revolver te voorschijn en maakte aanstalten om er zich van te bedienen. 'Schiet maar, ik ben van uw wapen niet verveerd!' klonk het heftig uit de mond van de schepene. De revolver werd weggeborgen. De soldaten haalden den stier te voorschijn en leidden hem buiten de stal. Salliën werd aangehouden en moest de soldaten vergezellen.

Klaarblijkelijk was het er bij den overste enkel om te doen de 48 mark te ontvangen, want men begaf zich vervolgens naar de gemeentesecretaris.

De overste vroeg aan den ambtenaar of hij aan de schepene 48 mark wilde leenen. Doch Salliën riep den secretaris toe: 'Geen geld lenen hoor, ik neem niets aan, ik kan het overigens niet weer geven, daarom ga ik liever mijne gevangenisstraf uitdoen!' Hij scheen zich op dit ogenblik te bedenken en zich tot de overste wendende, vervolgde hij leukweg: 'Leent gij mij 48 mark, die wil ik wel aannemen!' Hierop kwam geen antwoord.

De stier werd meegenomen, doch men liet Salliën in vrijheid. 'Het dier zal verkocht worden' zegde de overste tot afscheid 'en na 48 mark afgehouden te hebben, zal men u het overschot bezorgen'.

Van deze geweldige inbeslagneming werd eene klacht ingediend bij den consul van Amerika.

Met dank aan: Bart Sas (Stadsarchivaris Turnhout), Jean Maes (lid N-Herentals), Frank Lescouhier (voorzitter Heemkring Adriaen Ghys).
Foto's: Heemkundige Kring Adriaen Ghys, Vosselaar.

Lezers die verbeteringen en/of aanvullingen op bovenstaande menen te kunnen aanleveren, mogen contact nemen met **rudy.dillen@telenet.be**

Les Monnaies Antiques de la Sambre à Namur

Jacqueline Lallemand

Musée Archéologique de Namur
1989

**Venus op rekenpenningen
De naakte waarheid?**

een onderzoek naar bijna 100 jaar Venuspenningen
Freek Groenendijk, 2015

Van Cacaoboon tot Nuevo Peso

Numismatiek in Mexico

Europalia Mexico 1993

Museum van de Nationale Bank

Carte ov Liste

Middeleeuwse monetaire geschiedenis

A. Leuridan dr. jur.

1627 - Antwerpen - 1974

Het Geld dat zoekt zijn Weg

8 eeuwen geldwezen, bankieren en
kapitaalbeweging in de Midden-Nederlanden

prof. dr. H.F.J.M. van den Eerenbeemt, 1987

Tijdschriften en boeken kunnen gratis ontleend worden gedurende 1 maand. Clubtijdschriften van andere verenigingen kunnen enkel ingelezen worden, niet ontleend ! Vraag info aan Herwig, onze bibliothecaris. Volledige boekenlijst op www.numismatica-herentals.be/bibliotheek.

vr 1	Internationale Numismatische Beurs - EGMP Leuven Brabant - Brabantlaan 1, 3001 Leuven	9-15u
za 2	EGMP Dendermonde - t'Klokske - Pijndersln 90, Denderm AEN Soignies - Centre d'Art, rue dl Régence 23, Soignies Diestse Studiekring - zaal Elckerlyc, C.C. Begijnhof Diest NK Hasselt - C.C. Vergaderzaal - Kunstlaan 5, Hasselt Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12-17u 14.30-16u 9.30-17u 13-17u 12.30-17u 8-11u
zo 3	EGMP ZW-Vlaand -Kartouchke- Ingelmunsterstr, Izegem AEN Couvin – Salle la Ruche, Pl. Général Piron, Couvin Edelweissje - St-Katarina - N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt C. Sonégiens-St-Vincent, R Chanoine Scarmure, Soignies	8.30-12u 9-12u 8-12u 8.30-12
di 5	AEN Brussel-Bowlmaster, rue Van Zande 45, 1080 Brus.	vanaf 18u
vr 8	NK Berthout- R. Offendonk, Den Haes 8A, St-Kat-Waver	19-22.30u
za 9	EGMP Antverpia - Ruggehof, Frans Van Dijkstr, Deurne EGMP Gent - Heilig Hart, H. Hartplein, Gent-St-Amands AEN Nijvel - Collège St-Gertrude, Faub. de Mons, Nijvel AEN Verviers–École St-fiacre, Rue du Husquet 26, Dison Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12.30-16u 13.30-16u vanaf 14u 8-12u 12.30-17u 8-11u
zo 10	EGMP Herentals- St-Antonius, Kapucijnenstr. Herentals AEN Vielsalm – salle du Quartier de la gare, Vielsalm N.K. St-Truiden - Oud-Atheneum, Zoutstraat, St-Truiden Wase Ruilclub - Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	8.30-12u 9-12u 8-11.30u 9-12u
ma 11	EGMP Brugge – C.M. - Moerkerksestwg. 118, B-St-Kruis	vanaf 19u
di 12	NK. Zeeland - Dauwendaele - Vrijlandstr 59, Middelburg	18.30-21 u
wo 13	NK Brabant-Bar Le Duc, Korenbrugstr, 's-Hertogenbosch	19.45-22u
do 14	Internationale Muntenbeurs - EGMP Dendermonde Kon. Atheneum - Zuidlaan 3, 9200 Dendermonde	8-14.30u

za 16	Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12.30-17u 8-11 u
zo 17	EGMP ZW-Vlaand-Schinckel, Rekolletenstr. 27, Kortrijk Numismatica Wetthra - CC De Poort, Markt 27, Wetteren Go Collections - Centre Culturel - Rue Haute 1, Gosselies 48e Internationale Ruilbeurs - AEN Luik Centre 104 - 104 rue Saint-Gilles, 4000 Luik	13-16 u 9-12.30 u 8.30-12 u 8.30-14u
di 19	N.K. Limburg - 't Pruuske, Hoogbrugstraat 9, Maastricht	van 19.30u
za 23	EGMP Gent - Heilig Hart, H. Hartplein, Gent-St-Amands Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel Achter Olmen - T.I. St-Jansberg - Weerterstwg., Maaseik	13.30-16u 12.30-17 u 8-11 u 13-16u
zo 24	EGMP Aalst - S.C. Immerzeel - R. Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen - 't Hoekske - Oude Leuvensestr 93, Tienen AEN La Louvière – M. du Peuple de Houdeng-Aimeries Wase Ruilclub - Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	9-12.30 u 9-12 u 8.30-11 u 9-12 u
ma 25	31e Muntenruilbeurs - AEN Brussel Ath. Royal - Avenue J. Brel, 1200 Woluwe-St-Lambert	9-15u
za 30	EGMP Algemene Vergadering-Salons Carlton, 9300 Aalst Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	10-12.30u 12.30-17 u 8-11 u

Gerda & Hugo DE BEUL / FILATIS2

WIJ BIEDEN ALLES VOOR DE VERZAMELAARS VAN MUNTEN EN
BANKBILJETTEN - PRENTKAARTEN - TELECARDS - CATALOGI

Grote specialiteit benodigheden

Vraag onze bijzondere voorwaarden voor grote afname

e-mail: debeul@evonet.be

website: www.filatis2.com

Sint-Katelijnevest 38 – 2000 ANTWERPEN Tel. 03 / 226.40.68

munt KOERIER

onafhankelijk maandblad in benelux
voor munten en penningen

vrijdag 1 mei

9-15u

**49e Internationale Numismatische Beurs
EGMP Leuven**

Brabantal - Industriepark Haasrode-Leuven
info: michel.frooninckx@pandora.be

zaterdag 2 mei

10-16u

Diestse Studiekring voor Numismatiek

Studiedag: 'Munten en penningen
als getuigen van het goede leven'
met 6 lezingen en een ledenveiling
Cultureel Centrum Begijnhof Diest

donderdag 14 mei

8-14.30u

**38e Internationale Numismatische Dag
N. K. Dendermonde EGMP**

Kon. Atheneum - Zuidlaan 3, Dendermonde
Georges Van Biesen tel. 052-216182

zo 17 mei **Cercle Numismatique Luik AEN** 8.30-14u

48e Grote Traditionele Muntenbeurs

Collège Saint-Servais - Centre 104
Rue Saint-Gilles 104, 4000 Luik

Jacques Bertrand tel. 0498-420913
redaction.cnliegeois_jbertrand@gmail.com

ma 25 mei **31e Muntenruilbeurs** 9-15u

Les Numismates de Bruxelles AEN

Koninklijk Atheneum St-Lambrechts-Woluwe
Avenue J. Brel 1, 1200 Woluwé St-Lambert

Régis Renard tel. 0475-514602
foxint@gmail.com

zo 31 **De Draak - Militaria & Numismatica** 10-14u
zaal Heilig-Hart H-Hartplein 2, 9040 St-Amandsberg

Brumunt

Profiteer van de hoge goud en zilverprijzen!!

Wij kopen al uw: gouden en zilveren munten, lingots, juwelen, tafelzilver alsook alle munten en bankbiljetten.

Ook voor uw postzegelcollecties geven wij de betere prijs.

De expertise en aankoop kan bij ons in de winkel of bij u thuis gebeuren.

Wij verkopen: alle euromunten, Belgische munten, wereldmunten, bankbiljetten, diverse numismatische catalogi, benodigdheden voor elke verzamelaar, mooie loten postzegels. **Dit alles aan mooie prijzen !!!**

Brumunt, Gistelse steenweg 382, 8200 Brugge

Info@brumunt.be www.brumunt.be Tel: +32.(0)50.71.85.06

Openingsuren: maandag - dinsdag - woensdag van 14.00 - 19.00 uur
donderdag - vrijdag - zaterdag van 10.00 - 19.00 uur

BRUMUNT

**Koop en verkoop op onze
nieuwe veilingssite**

www.brumunt.be

Voor meer info: info@brumunt.be

Jean ELSEN & ses Fils n.v.

ONZE EXPERTEN SCHATTEN GRATIS UW VERZAMELING EN BETERE
MUNTEN DIE WORDEN INGELEVERD VOOR ONZE VEILINGEN.
DE CATALOGUS WORDT IN HEEL DE WERELD VERSTUURD.
OP ONVERKOCHTE LOTEN ZIJN ER GEEN KOSTEN.

VEILING 125

13 JUNI 2015

Kelten, Grieken, Romeinen,
Byzantijnse en Oosterse munten.
Middleeuwse en moderne munten.
Penningen en jctons.

Jean ELSEN & ses Fils n.v.
Tervurenlaan 65
B-1040 Brussel

Tel : +32-2-734.63.56
Fax : +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu